

KÚRIA

Bfv.II.167/2015/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év június hó 25. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szekszárdi Járásbíróság 31.B.554/2012/96. számú, valamint a Szekszárdi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 8.Bf.76/2014/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 12.700.- (tizenkettőezer-hétszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Szekszárdi Járásbíróság a 2013. december 19. napján meghozott 31.B.554/2012/96. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rb. rablás büntettségében [Btk. 365.§ (2) bekezdés]; 1 rb. társtettesként elkövetett lopás büntettségében [Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b, pont]; 1 rb. lopás vétségében [Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés bc) alpont]. Ezért mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 6 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A terhelttel szemben elrendelte a Szekszárdi Városi Bíróság 12.B.824/2010/4. számú ítéletével kiszabott 6 hónap börtön végrehajtását, s megállapította, hogy a

terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű terheltet az ellene 1 rb. a Btk. 365. § (1) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett rablás büntette, 1 rb. a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés bc) alpont szerint minősülő lopás büntette és 2 rb. a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

A bíróság rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a II. rendű terhelt terhére a büntetés súlyosítása miatt, a terhelt különös visszaesői minőségének megállapítása, továbbá valamennyi vádpontban történő bűnösség megállapítása végett fellebbezett, a II. rendű terhelt és védője részbeni felmentés és a büntetés enyhítése érdekében fellebbezett.

A másodfokon eljáró Szekszárdi Törvényszék a 2014. június 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 8.Bf.76/2014/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A II. rendű terhelt cselekményeit az 1978. évi IV. tv. (a továbbiakban korábbi Btk.) 321. § (1) bekezdésébe ütköző rablás büntettének, 1 rb. a korábbi Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c, pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b, pontja szerint minősülő lopás büntettének, és 1 rb. a korábbi Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés II. fordulat c, pontja szerint minősülő lopás vétségének minősítette. A másodfokú bíróság ítéletében a II. rendű terhelt többszörös visszaesői minőségére, valamint a feltételes szabadság kizárására történő utalást mellőzte, megállapította, hogy a terhelt különös visszaeső és a kiszabott szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról azonban nem rendelkezett. A másodfokú bíróság beszámítani rendelte a másodfokú határozat meghozataláig előzetes fogva tartásban töltött időt és egyben pontosította a terhelt által ténylegesen előzetes fogva tartásban töltött időt.

A felülvizsgálati indítvánnyal érintett 5. vádpont szerinti irányadó tényállás megállapítása szerint 2011. december 6. napján a II. r. terhelt egy áruházban a hátizsákjába rejtett 1 db 2.000 Ft értékű téliszalámit, majd a pénztárat kikerülve távozni kívánt. Az áruvédelmi kapu jelzése alapján a biztonsági őr megpróbálta feltartóztatni a terheltet, de többszöri felszólítására a terhelt nem állt meg, hanem szembefordulva a biztonsági őrrel őt gázsprayvel lefújta, aki ennek hatására megtorpant. Ezt kihasználva a terhelt a szalámival a helyszínről elmenekült. Az okozott kár nem térült meg.

II.

A jogerős ügydöntő határozatok (alapítélet) ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálati ok törvényi hivatkozása nélkül, tartalma szerint a rablás büntettségében történő bűnössége megállapítása miatt enyhébb büntetés kiszabása végett.

Álláspontja szerint nem rablást, hanem csak egy bolti lopást követett el azzal, hogy az őt üldöző biztonsági őr elől menekülve gázsprayt azért használt, mert tartott a biztonsági őr korábbi cselekménye elkövetésekor kilátásba helyezett bántalmazásától. Mivel pedig az általa eltulajdonított szalámit menekülés közben eldobta, téves következtetéssel állapította meg a bíróság, hogy a dolog megtartása érdekében használta a gázsprayt. Mindezt az eljáró nyomozó hatóság és bíróságok által megsemmisíteni elmulasztott kamerafelvételek bizonyították. Ezért a jogerős határozatok hatályon kívül helyezését és a Szekszárdi Járásbíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Sérelmezte, hogy nem különös, hanem többszörös visszaesőként ítélték el, így súlyosabb büntetést kapott.

A Legfőbb Ügyészség BF.234/2015/1. számú indítványa szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan. Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány részben a tényállást támadja, amely a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében felülvizsgálati eljárásban kizárt, másrészt ezen keresztül az irányadó tényállás alapján megállapított minősítést. A minősítés helyes, a dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak esetén rablás megállapításának van helye. A másodfokú bíróság korrigálta a visszaesői minőségre vonatkozó első bírói megállapítást, így a terhelt indítványa alaptalan.

A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján a megtámadott alapítélet tanácsülésen történő hatályában fenntartását indítványozta.

A kirendelt védő észrevétele szerint a bíróság nem adott számot arról, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg azt, hogy a terhelt általa is beismerten lopott áruval menekült el a helyszínről. A bírósági ítélet indokolásában rögzített tanúvallomások erre adatot megnyugtató módon nem szolgáltatottak. Ennek jelentőségét abban látta, hogy az áru hátrahagyása (eldobása) esetén a terhelt által alkalmazott erőszak csak a biztonsági őr feltartóztatása és nem a dolog megtartása érdekében került kifejtésre. Következésképpen az indítvány nem a bíróság mérlegelési tevékenységét, hanem az indokolási kötelezettség elmulasztását támadta.

III.

A Kúria a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsülésein, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben bírálta el a felülvizsgálati indítványt.

1. Az indítvány a megalapozatlanságot állító részeiben törvényben kizárt.

Felülvizsgálatban a felülbírálat a jogerős határozatban megállapított, és nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött, s bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, Be. 388. § (2) bekezdés 1. mondat]. Ekként a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy felülvizsgálatban nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan: ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

A Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján helye van felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Az eljáró bíróságok a szükséges és elégséges mértékben számot adtak a bizonyítékok mérlegeléséről, ezáltal indokolási kötelezettségüknek eleget tettek. Az indítvány így valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti mérlegelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a terhelt bűnösségének megállapítását - ami felülvizsgálatban kizárt.

2. A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Legfőbb Ügyészség indítványa helyesen mutatott rá arra, hogy egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a tetten ért tolvaj által részben a dolog megtartása érdekében, részben a menekülés érdekében alkalmazott erőszak esetében rablás büntette megállapításának van helye (BH1983.394., BH1978.115.) A fentiekben kifejtettek szerint irányadó tényállás alapján helyes és törvényes a terhelt 5. vádpont szerinti cselekményének rablás büntettekénti minősítése.

Rámutat a Kúria azonban arra is, hogy az irányadóként a másodfokú

bíróság számára is kötelező tényállás alapján téves a másodfokú bíróság által az adott elkövetési magatartásra utaló hivatkozott törvényhely, az helyesen a korábbi Btk. 321. § (2) bekezdése lett volna, azonban ez a téves minősítés - lévén mind a korábbi Btk. 321. § (1) és a korábbi Btk. 321. § (2) bekezdésére előírt törvényi büntetés kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés - nem eredményezett törvénysértő büntetést.

3. A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 2. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog - minősítésen túli - szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Felülvizsgálat keretében önmagában a büntetés törvényességének kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntető anyagi jog valamely mérlegelést nem túró rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

A II. r. terhelt indítványában azt sérelmezte, hogy őt a bíróság nem különös, hanem többszörös visszaesőként ítélte el, s ezért súlyosabb büntetést kapott.

A másodfokú bíróság azonban a terhelt visszaesői minőségét pontosította, a többszörös visszaesői minősítés helyett különös visszaesőként ítélte el, s ennek következtében a Btk. 2. § (2) bekezdésére figyelemmel a korábbi Btk. szabályainak alkalmazásával a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg és mellőzte a feltételes szabadság kizárására vonatkozó rendelkezést. A felülvizsgálati indítványban kifejtettek tehát tévesek.

Mindezek alapján a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A kirendelt védő munkadíjában álló bűnügyi költséget az állam viseli [Be. 429. § (1) bekezdés 2. mondat].

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. június 25.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Szathmáry Béla s.k.
előadó bíró, Dr. Jávorí Tünde s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné